

Ρεπορτάζ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

«ΔΕΝ ΕΧΩ καμία πρόθεση να ιδρύσω νέο κόμμα, αλλά δεν πρόκειται επίσης να συνεχίσω να σιωπώ. Τέρμα η σιωπή». Με αυτή τη φράση ο κ. Κώστας Σημίτης προσδιορίζει την πολιτική του δραστηριότητα,

τις προθέσεις και τις στοχεύσεις του για το μέλλον. Την Παρασκευή το πρωί η ατιμόσφαιρα στο γραφείο του πρώην πρωθυπουργού επί της οδού Ακαδημίας ήταν φορτισμένη. Για πρώτη φορά μετά το 2004 κυριαρχούσε ένα κλίμα έντονης πολιτικής δραστηριοποίησης. Στελέχη του κόμματος,

φίλοι και απλοί πολίτες απ' όλη την Ελλάδα τηλεφωνούσαν για να εκφράσουν τη στήριξή τους, καθώς και την αποδοκιμασία της απόφασης του κ. Γιώργου Παπανδρέου. Ως το μεσημέρι γίνονταν διαρκώς συναντήσεις και συζητήσεις νυν και πρώην συνεργατών του κ. Σημίτη, οι οποίοι

προσέρχονταν αυθορμήτως. Κοινή ήταν η εκτίμηση ότι το μέλλον κρύβει εκπλήξεις, ότι από εδώ και στο εξής τα πράγματα θα λέγονται με το όνομά τους και ότι οι εξελίξεις θα βοηθήσουν το ΠαΣοΚ να ξεπεράσει την παρατεταμένη κρίση την οποία διέρχεται τα τελευταία χρόνια.

■ Ο πρώην πρωθυπουργός θα εκφράζει στο εξής ανοικτά τις απόψεις του για το ΠαΣοΚ και την Κεντροαριστερά

«Τέρμα η σιωπή» λέει ο κ. Σημίτης

Δηλώσεις βουλευτών κατά της αποπομπής

Από το πρωί της Παρασκευής ομάδα βουλευτών εξέφρασε δημοσίως τη διαφωνία της με την αποπομπή Σημίτη. Πέραν της παρασκηνιακής παρέμβασης Βενιζέλου και των δημοσίων δηλώσεων του κ. Ν. Μπίστη, ο πρώτος βουλευτής που δημοσιοποίησε την αντίθεσή του ήταν ο κ. Αλ. Παπαδόπουλος, ο οποίος σε γραπτή δήλωσή του τόνισε: «Με τον κ. Κ. Σημίτη έχω κατά το παρελθόν διαφωνήσει και συγκρουστεί. Θέλω όμως ότι στις προηγμένες δημοκρατίες οι

πρωθυπουργοί αποτελούν μέρος των θεσμών και της ιστορίας τους και δεν διαγράφονται». Δηλώσεις σε αντίστοιχο πνεύμα είχαν κάνει ως το μεσημέρι του Σαββάτου η κυρία Σούλα Μερντίτη και οι κκ. Εκτ. Νασιώκας και Ν. Αλευράς. Από την πλευρά της Χαριλάου Τρικούπη έγινε γνωστό από την πρώτη στιγμή ότι το κλίμα για όλους τους διαφωνούντες είναι πολύ βαρύ. Κάποιοι σημείωναν ότι δεν πρέπει να αποκλείονται εξελίξεις τις αμέσως επόμενες ημέρες.

«Ενα από τα προβλήματα της χώρας» λέει ο κ. Σημίτης «είναι ότι η συνείδηση της ανάγκης για πρωτοβουλίες δεν είναι ανεπτυγμένη. Είναι διαδεδομένη η στάση εφησυχασμού και μιας αδικαιολόγητης πεποίθησης σε αυτόματες διαδικασίες που μας σώζουν πάντα. Αντίθετα, η χώρα πρέπει να κυριαρχήσει τις εξελίξεις και να αντιμετωπίσει με συνεχείς πρωτοβουλίες τα προβλήματα».

«Συνεχείς πρωτοβουλίες» λοιπόν, με τις οποίες ο κ. Σημίτης φέρεται έτοιμος να επιχειρήσει τον «εκσυγχρονισμό του εκσυγχρονισμού». «Ο εκσυγχρονισμός» λέει «είναι, όπως είχε λεχθεί και άλλοτε, μια συνεχής διαδικασία. Αυτή η διαδικασία χρειάζεται ιδέες, συζητήσεις, δημόσιο διάλογο». Στο πλαίσιο αυτό «το ίδρυμα πρόκειται να είναι μοχλός δημοσίου διαλόγου, να τροφοδοτήσει την κριτική σκέψη, να κινητοποιήσει την κοινωνία».

Κατά συνέπεια, όπως εκτιμούν πολλά στελέχη του ΠαΣοΚ, η απάντηση Σημίτη στη διαγραφή Παπανδρέου θα είναι «βαθύτατα πολιτική», θα εξελιχθεί σε βάθος χρόνου και δεν αποκλείεται να αποτελέσει τον καταλύτη εξελίξεων που «θα λυτρώσουν τη δημοκρατική παράταξη από τα δεσμά μιας προκλητικής, προσβλητικής και πρωτοφανούς φεουδαρχικής αντίληψης για την πολιτική».

Ο ίδιος ο κ. Σημίτης δεν έδειχνε κανένα ίχνος πικρίας για τις πρόσφατες εξελίξεις. Όσοι τον συνάντησαν βεβαιώνουν ότι ήταν ενδιάθετος, συγκροτημένος και αναζωογονημένος. Προφανώς εξαιτίας της απόφασής του να δώσει, όπως λέγεται «τέλος στη σιωπή». Εκτιμάται ότι κατά κάποιον τρόπο ο κ. Παπανδρέου έδωσε με τις αποφάσεις του αυτόματη απάντηση σε ένα δίλημμα που απασχολούσε αρκετό καιρό τον κ. Σημίτη: Αν θα έπρεπε να αναλάβει πρωτοβουλίες ή αν θα συνέχιζε να παρακολουθεί τη φθορά και την απαξίωση του ΠαΣοΚ χωρίς να λαμβάνει θέση. Ο πρώην Πρωθυπουργός εκφράζει πλέον ανοικτά και με σαφήνεια την πεποίθησή ότι διαθέτει σαφή άποψη για το ΠαΣοΚ και την Κεντροαριστερά, την οποία αισθάνεται το χρέος να διατυπώσει.

Σύμφωνα με πληροφορίες, ο κ. Σημίτης είπε σε συνομιλητές του ότι «καμία διαγραφή δεν λύνει τα προβλήματα» και ότι «οι διαγραφές δίνουν μια αυταπάτη εξουσίας». Κατά τον πρώην πρωθυπουργό «η πολιτική πυγμή και υπεροχή έρχεται μόνο μέσα από ιδέες και προγράμματα, μέσα από τη δημιουργική συμβολή».

Η αμφισβήτηση της ηγεσίας του κ. Παπανδρέου δεν αποτελεί στόχο του κ. Σημίτη. Ο πρώην πρωθυπουργός επισημαίνει κατηγορηματικά ότι δεν τον ενδιαφέρει σε κα-

μία περίπτωση η επιστροφή του στην ηγεσία του ΠαΣοΚ. Τονίζει, ωστόσο, ότι οι αλλαγές στα κόμματα γίνονται μέσα από την κατάθεση πολιτικών θέσεων και προτάσεων και όχι μέσα από την αντιπαράθεση προσώπων. «Ο κόσμος» λέει «θέλει θέσεις και παρεμβάσεις». Και προσθέτει με νόημα: «Τα υπόλοιπα γίνονται μόνα τους».

Η πρώτη προγραμματισμένη δημόσια παρέμβαση του κ. Σημίτη αναμένεται να γίνει στις 4 Ιουλίου όταν θα μιλήσει σε εκδήλωση του ΟΠΕΚ στον Πύργο για την «Προοδευτική Διακυβέρνηση». Ωστόσο,

η «ολική επαναφορά» Σημίτη στην ενεργό πολιτική δράση με καίριες παρεμβάσεις για το μέλλον του ΠαΣοΚ και την επιρροή του στην ελληνική κοινωνία θα γίνει μέσα από τη δράση του Ιδρύματος Κωνσταντίνου Σημίτη. Εξαρχής – δηλαδή από τη σύστασή του προ ενός έτους – δεν είχε σχεδιαστεί ως ένα ίδρυμα το οποίο θα είχε αποκλειστικό στόχο την ιστορική αποτίμηση της οκταετίας 1996-2004. Πρόκειται, αντίθετα, για ένα κέντρο προβληματισμού με στόχο τη συζήτηση και τη διαμόρφωση θέσεων για μια σύγχρονη Κεντροαριστερά στις συν-

θήκες που επικρατούν στη σημερινή ενωμένη Ευρώπη.

Σε συζητήσεις με συνεργάτες του που έγιναν πριν από τις τελευταίες εξελίξεις ο κ. Σημίτης είχε τόνισει ότι «οι παγκόσμιες αλλαγές έχουν επηρεάσει βασικές παραμέτρους της δημοκρατικής σοσιαλιστικής επιχειρηματολογίας» και ότι το ερώτημα για τις απαιτούμενες προσαρμογές πολιτικών είναι σήμερα ισχυρό και πιεστικό. Από τις απαντήσεις στο ερώτημα αυτό εξαρτάται η έξοδος της δημοκρατικής παράταξης, αλλά και της ίδιας της χώρας από την κρίση των τελευταίων

Ο πρώην πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης

Ρεπορτάζ ΑΓΓ. ΚΩΒΑΙΟΣ

«Θα βοηθήσω τον νέο πρόεδρο και το ΠαΣοΚ να αξιοποιήσουν την πείρα και τη δουλειά της οκταετίας. Θα συμβάλω στη διαμόρφωση των θέσεων μας. Θα είμαι παρών στη δύσκολη αλλά συναρπαστική πορεία της χώρας προς τα εμπρός». Αυτά έλεγε ο κ. Κ. Σημίτης στο έκτακτο συνέδριο του ΠαΣοΚ στις 6 Φεβρουαρίου 2004, έναν μήνα πριν από τις εκλογές του Μαρτίου, με τις οποίες το κόμμα απομακρύνθηκε από την κυβέρνηση. Οι φράσεις αυτές σήμερα φαντάζουν σαν να προέρχονται από πολύ μακρινή εποχή. Ήδη γράφτηκε ο επίλογος μιας πολιτικής σχέσης για την οποία λίγοι πίστευαν ότι θα κατέληγε σε αυτό το σημείο και με τόσο δραματικό τρόπο. Κάποιοι μίλησαν για τελικό ξεκαθάρισμα, άλλοι μίλησαν για λάθος – πολύ περισσότεροι όμως αγωνιούν για το μέλλον. Παρά ταύτα ενδείξεις και αφορμές υπήρξαν πολλές κατά τη διάρκεια της τελευταίας τετραετίας και μάλιστα από νωρίς.

«Γιώργο, προχώρα, άλλαξε τα

όλα» ήταν το σύνθημα που κυριάρχησε όταν ο κ. Γ. Παπανδρέου ανέλαβε την ηγεσία του ΠαΣοΚ. Η προσπάθεια αυτή περιελάμβανε κατά περιόδους και την αποσιώπηση του κυβερνητικού έργου της οκταετίας Σημίτη. Λίγο μετά την ήττα στις εκλογές του Μαρτίου ο πρώην πρωθυπουργός διεμήνυσε πρώτη φορά στον κ. Παπανδρέου την ενόχλησή του για το γεγονός ότι το έργο

των κυβερνήσεών του δεν προβλήθηκε επαρκώς και με τον ενδεδειγμένο τρόπο.

Πολλοί ωστόσο τοποθετούν την πρώτη κρίση στις μεταξύ τους σχέσεις λίγο νωρίτερα, στις αρχές του 2004, και με αφορμή την «υπόθεση Πάχτα». Ο κ. Παπανδρέου είχε τότε αποκλείσει από τα ψηφοδέλτια δέκα βουλευτές και το ίδιο συνέβη – για άλλους λόγους – με τον κ. Μ. Νεονάκη, στενό

συνεργάτη του κ. Σημίτη. Εκείνες οι αποφάσεις του κ. Παπανδρέου κρίθηκαν από στελέχη του εκσυγχρονιστικού μπλοκ ως «σπασμωδικές». Κάποιοι μάλιστα τις θεώρησαν ενδεικτικές της τάσης απομάκρυνσης του προέδρου του ΠαΣοΚ από την κυβερνητική οκταετία.

Η κρίση μεταξύ των δύο κορυφώθηκε στον δρόμο προς τις εκλογές του 2007 και μετά την ήττα σε

αυτές. Λίγες ημέρες πριν από τις 16 Σεπτεμβρίου δημιουργήθηκε έντονη φημολογία περί του αν ο κ. Παπανδρέου σκόπευε να αξιοποιήσει τον κ. Σημίτη έπειτα από ενδεχόμενη νίκη.

Την ημέρα της κεντρικής προεκλογικής συγκέντρωσης ο πρώην πρωθυπουργός ζήτησε να μην εμπλέκεται το όνομά του σε τέτοιες συζητήσεις. Παρά ταύτα ο κ. Παπανδρέου τον κάλεσε να ανεβεί στην εξέδρα μετά το πέρας της ομιλίας του.

Ακολούθησε η ήττα και η εσωκομματική σύγκρουση. Ενα από τα εντονότερα επεισόδια είχε σημειωθεί στη συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας στις 26 Σεπτεμβρίου. Ο κ. Παπανδρέου είχε ζητήσει άτυπη ψήφο εμπιστοσύνης, προκαλώντας έντονες αντιδράσεις από την πλευρά του κ. Σημίτη και από τον κ. Βενιζέλο. Το περιβάλλον του πρώην πρωθυπουργού εν τω μεταξύ είχε ήδη εκφράσει την έντονη ενόχλησή του, εκτιμώντας ότι επιχειρήθηκε να φορτωθούν τα αίτια της ήττας κατά το πλείστον στην οκταετή διακυβέρνησή του.

Το τέλος μιας σχέσης

Το χρονικό της ρήξης Παπανδρέου - Σημίτη